

Τρύφωνος Τσομπάνη

**ΠΑΡΑΚΛΗΤΙΚΟΣ ΚΑΝΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ
ΚΑΛΛΙΠΑΡΘΕΝΟΝ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΚΥΡΑΝΝΑΝ**

Θεσσαλονίκη 2018

**Αύξεντίου Ἀρχιμανδρίτου Λαυριώτου.
Παρακλητικὸς Κανὼν εἰς τὴν Καλλιπάρθενον
τοῦ Χριστοῦ Κυράνναν**

Ὅταν τὸ 2011, βρέθηκε ἡ χειρόγραφος ἀκολουθία τῆς ἁγίας Κυράννας, στὸ βιβλιοστάσιο τοῦ Μητροπολιτικοῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Παρασκευῆς, ἡ πρώτη μέριμνα τοῦ Σεβασμιωτάτου ἦταν νὰ συντηρηθεῖ τὸ χειρόγραφο, γιατί κινδύνευε ἄμεσα, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ δοθεῖ ἡ δυνατότητα ἀξιολόγησης καὶ ἀξιοποίησής του. Ἔτσι τρεῖς μόλις ἡμέρες πρὸ τῆς πρώτης Ἐπιστημονικῆς-Θεολογικῆς Ἡμερίδας ποὺ ἔλαβε χώρα στὴν Ὅσσα, εἴχαμε στὰ χέρια μας ἕναν πραγματικὰ πολύτιμο θησαυρὸ γιὰ τὴν ἐπαρχία μας, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν τιμὴ καὶ μνήμη τῆς ἁγίας μας¹.

Τὸ χειρόγραφο ἔφερε τὴν ἀκολουθία ἑσπερινοῦ καὶ ὄρθρου ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς ἁγίας μεγαλομάρτυρος καὶ ἀθληφόρου Κυράννης, ποίημα Χριστοφόρου τοῦ Προδρομίτου, στὸ τέλος ἕνα πολὺ ἀναλυτικὸ συναξάρι γιὰ τὸ μαρτύριο τῆς ἁγίας, ὑπὸ μορφήν λόγου στὴν με-

1. Τρ. Τσομπανη, «Χειρόγραφος ἀκολουθία τῆς ἁγίας Νεομάρτυρος Κυράννης», στὸν τόμο «Εἰς μαρτύριον τοῖς ἔθνεσι», τόμος εἰκοσαετηρικὸς χαριστήριος εἰς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχηνα κ.κ. Βαρθολομαῖον, Θεσσαλονίκη 2011, σσ. 887-903.

γαλομάρτυρα, ὅπου ὁ συντάκτης τοῦ λόγου, πιθανὸν ὁ ἴδιος ὁ ὑμνογράφος Χριστοφόρος, μᾶς παραθέτει μὲ πολὺ γλαφυρὸ τρόπο τὸ μαρτύριο καὶ τὴν ἄθληση τῆς ἁγίας Κυράννης καὶ συνδέει τὸν ἀγῶνα τῆς μὲ τὴν πνευματικὴ ζωὴ καὶ τὴ συμμετοχὴ στὴ ζωὴ τοῦ Χριστοῦ καὶ στὴ θεία εὐχαριστία.

Ἄλλωστε ὁ Χριστοφόρος, τέκνο τῆς ἀγιορειτικῆς-κολλυβαδικῆς παράδοσης, δὲν θὰ μπορούσε νὰ μὴ δώσει τὸ στίγμα τῆς ἐποχῆς του καὶ τῶν γεροντάδων του. Στὸ ἐσώφυλλο τοῦ χειρογράφου ἦταν κολημμένα ἀπὸ τὴν ὑγρασία κάποια φύλλα χαρτιοῦ νεώτερης ἐποχῆς, ποὺ μετὰ τὴ συντήρηση μᾶς ἀποκάλυψαν τὸ κείμενο ἐνὸς παρακλητικοῦ κανόνος, στὴ μνήμη τῆς ἁγίας Κυράννης. Στὴν προμετωπίδα τοῦ νεώτερου αὐτοῦ χειρογράφου γράφει: «Παρακλητικὸς κανὼν εἰς τὴν καληπάρθενον (sic) τοῦ Χριστοῦ Κυράνναν τὴν καταγωμένην (sic) ἐκ χώρας ἐπονομαζομένης Βυσσώκας. Ἐπαρχίας τοῦ ἁγίου Θεσσαλονίκης, ἀθλησάσης δὲ τὸ 1751. Χάριν αὐτῆς συνέθεσα τὸν παρόντα κανόνα, παρακλητικὸν ὄντα, ἵνα οἱ ἱερεῖς δέονται ἐνώπιον τῆς ἱερᾶς αὐτῆς εἰκόνας. Ἐκ διαθέσεώς μου καὶ μνημόσυνόν μου αἰδίων. Συνετέθη παρ' ἐμοῦ τοῦ ἰδίου ὡς δηλοῦται ἐκ τῆς ἀκροστιχίδος».

Στὸ τέλος τοῦ παρακλητικοῦ φέρεται ὁ διασώστης αὐτοῦ του ὑμνογραφικοῦ πονήματος τοῦ Αὐξεντίου Λαυριώτου, ποὺ δὲν εἶναι ἄλλος ἀπὸ τὸν παπὰ τοῦ χωριοῦ κατὰ τὸ 1864, τὸν παπα-Γιάννη, ὁ ὁποῖος γρά-

φει: «Ἀντεγρᾶφη παρ' ἐμοῦ τοῦ παπα-Ἰωάννου, ἀδελφοῦ τοῦ παπα-Ἰακώβου, ἐκ τῆς χώρας ταύτης Ἄβυσσώκας κατὰ τὸ 1864 Δεκεμβρίου 28 διὰ μνημόσυνον τῆς ψυχῆς μου»².

Τὸ ἐπώνυμο τοῦ παπα-Ἰωάννου καὶ τοῦ ἀδελφοῦ του παπα-Ἰακώβου δὲν μᾶς εἶναι γνωστά, πάντως σὲ ἐπικοινωνία ποὺ εἶχαμε μὲ ἀνθρώπους τοῦ χωριοῦ, μᾶς εἶπαν ὅτι κατάγονται ἀπὸ τὴν οἰκογένεια τοῦ παπα-Ἰακώβου, ἀλλὰ δὲν διέσωσαν τὸ ἐπώνυμό του. Μάλιστα ὑπάρχει ἡ πληροφορία ὅτι στὰ δύσκολα χρόνια τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνα, γιὰ ἄγνωστους λόγους, ἡ οἰκογένεια τοῦ παπα-Ἰακώβου μετανάστευσεν στὴν Ἄλβανία καὶ σήμερα ὑπάρχουν ἀπόγονοί του ποὺ ἀναζητοῦν τὶς ἐλληνικὲς τους ρίζες.

Ἐνδιαφέρον ἔχει νὰ δοῦμε ὅμως καὶ ποιὸς ἦταν ὁ ἀρχιμανδριτῆς Αὐξέντιος Λαυριώτης, ὁ ὁποῖος συνέταξε τὴν ἀκολουθία καὶ πῶς σχετίζεται μὲ τὴν ἁγία μας.

Ὁ Αὐξέντιος ἀναφέρεται καὶ ὑπογράφει ὡς Λαυριώτης μέχρι τὸ 1869, τὸ δὲ 1870 ἀγοράζει ἀπὸ τὴν Μονὴ Μεγίστης Λαύρας, μονὴ τῆς μετανοίας του, τὸ κελλὶ τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους στὰ Κausοκαλύβια, στὸ ὁποῖο μέχρι τότε ἀσκήτευε ὁ μοναχὸς Νικηφόρος Ρωμαλαῖος, «καταγόμενος ἐκ τῆς Μακεδονίας καὶ ἐκ τῆς κώμης λεγομένης Βυσσώκας ...». Ὁ Νικηφόρος ἦταν μιὰ συμπαθέστατη περίπτωση ἁγιορεΐτη μοναχοῦ καὶ Ἑλληνα ἀγωνιστῆ, ὁ ὁποῖος σύμφωνα μὲ τὴν παρά-

2. Χειρόγραφο, ἔνθετο, σ. 10.

δοση τοῦ κελλιῦ του, κατὰ τὰ δύσκολα χρόνια της τουρκοκρατίας ἦταν δούλος τοῦ Μπέη τῆς περιοχῆς, ὁ ὁποῖος σὲ μιὰ μετοικεσία του στὴ Μικρὰ Ἀσία, πῆρε μαζί του καὶ τὸν Νικηφόρο. Ὁ τοπικὸς Μπέης εἶχε στὴ δούλεψή του ἕναν δούλο ποὺ περηφανευόταν γιὰ τὴ σωματικὴ του δύναμη καὶ προκαλοῦσε τοὺς ἄλλους μπέηδες νὰ δώσουν τὴν ἄδεια σὲ ὅποιον ἤθελαν νὰ παλαίψουν μὲ τὸν πανίσχυρο δούλο του.

Ὁ Νικηφόρος δέχτηκε τὴν πρόκληση νὰ χτυπηθεῖ μαζί του καὶ κατὰ τὴν πάλη τοῦ κατάφερε τόσο δυνατὰ καὶ ἐπιδέξια χτυπήματα, ποὺ ὁ ἄλλος δὲν ἄντεξε καὶ πέθανε. Ὁ Μπέης δὲν δέχτηκε τὴν προσβολὴ καὶ ζήτησε μὲ κάθε τρόπο νὰ ἐκδικηθεῖ γιὰ τὸν θάνατο τοῦ δούλου του καὶ τὴν δική του ἀποτυχία, ἐξαναγκάζοντας τὸν ἀφέντη τοῦ Νικηφόρου νὰ τοῦ τὸν παραδώσει. Αὐτός, μπροστὰ στὸν κίνδυνο νὰ δεῖ τὸν δούλο του νεκρό, ἐλευθέρωσε τὸν Νικηφόρο, ὁ ὁποῖος μπῆκε κρυφὰ σὲ ἕνα πλοῖο καί, κατὰ τρόπο θαυμαστό, προσάραξε στὸ Ἅγιο Ὄρος, ὅπου παρέμεινε καὶ ἔγινε μοναχός³. Ὅλα αὐτὰ γίνονται περὶ τὸ 1827, ὁ δὲ σημερινὸς γέροντας τοῦ κελλιῦ, μαρτυρεῖ πὼς ὑπάρχειμ καταγραφὴ τῆς θαυματουργοῦ διασώσεως τοῦ Νικηφόρου ἀπὸ τοὺς Τούρκους μὲ ἐπέμβαση τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους⁴. Τὸ κελλι τοῦ ἁγίου Χαραλάμπους χρονολογεῖται περὶ

3. Σ. ΠΑΠΑΘΕΜΕΛΗ, *Ὅσσαῖοι ἀσκητὲς* στὸ Ἅγιο Ὄρος, ἐφημ. Ὅσσα, χθές, σήμερα, αὔριο, τ. 4, Σεπτέμβριος 2000, σ. 1.

4. Ὅπ.π.

τὸ 1770, θὰ λέγαμε δὲ πὼς κατὰ ἕνα περιεργό τρόπο κατέστη πόλος ἔλξης μοναχῶν καταγομένων ἀπὸ τὴν Ὅσσα, ἀφοῦ ἕνας ἀπὸ τοὺς πρώτους οἰκιστὲς τοῦ ἦταν ὁ Ὅσσαῖος Νικηφόρος Ρωμαλαῖος, τὸν ὁποῖο δι-αδέχεται ὁ Αὐξέντιος Λαυριώτης, γέροντας πλέον τοῦ κελλιῦ μὲ συνοδεία δύο μοναχοῦς, τὸν Νάρκισσο καὶ τὸν Ἰσίδωρο, ἐπίσης Ὅσσαῖους στὴν καταγωγὴ, μετὰ δὲ τὴν κοίμησή τοῦ Αὐξεντίου, γέροντας τῆς καλύβης ἀνέλαβε ὁ Νάρκισσος τὸν ὁποῖον μετὰ τὴν κοίμησή του (1886) διεδέχθη ὁ Ἰσίδωρος, κοντὰ στὸν ὁποῖο ἤρθε καὶ μόνασε καὶ ὁ κατὰ σάρκα υἱός του. Μετὰ τὴν κοίμησή τοῦ Ἰσιδώρου (1902) ἡ καλύβη περιῆλθε σὲ ἄλλους μοναχοῦς, ἀπὸ δὲ τὸ 1992, γέροντας τῆς καλύβης εἶναι ὁ π. Χαράλαμπος Παντελόπουλος, ὁ ὁποῖος λέει πὼς ἡ εἰκόνα τῆς ἁγίας εἶναι στὸ κελλι ἀπὸ τὸ 1860 περίπου, ἀλλὰ ἀπὸ τῆς δημιουργίας του ἡ ἁγία Κυράννα ἔχαιρε τιμῆς καὶ σεβασμοῦ, λόγω τῆς κοινῆς καταγωγῆς τῶν οἰκιστῶν τῆς⁵.

Γύρω στὸ 1860, λοιπόν, ὁ Λαυριώτης Ἀρχιμανδρίτης Αὐξέντιος ἔγραψε τὴν παράκληση τῆς συμπατριώτισσάς του νεομάρτυρος Κυράννης, γιὰ νὰ δέονται ἐνώπιον τῆς εἰκόνας της οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ πιστοί, στοιχεῖο ποὺ τονίζει τὸ πὼς πολὺ γρήγορα ἡ ἁγία τιμήθηκε ἀπὸ τοὺς πατριώτες της, οἱ ὁποῖοι ἱστόρησαν εἰκόνα της καὶ τὴν τοποθέτησαν στὸ ναὸ τοῦ χωριοῦ της, καὶ

5. *Μαρτυρίες Ὅσσαίων στὸ Ἅγιο Ὄρος τὸν 19ο αἰώνα*, ἐφημ. Ὅσσα, τ. 2, Φεβρουάριος 1999, σ. 2.

προφανῶς αὐτὴ ἢ εἰκόνα θὰ ἦταν σημεῖο ἀναφορᾶς καὶ προσκυνηματικοῦ ἐνδιαφέροντος γιὰ τὸ λαὸ τῆς ἐπαρχίας Λαγκαδᾶ⁶.

Ἄν δὲ λάβουμε ὑπόψιν ὅτι ὁ ὕμνογράφος Χριστοφόρος Προδρομίτης συγγράφει τὴν ἀκολουθία τῆς νεομάρτυρος λίγο καιρὸ μετὰ τὸ μαρτύριό της, ἀφοῦ τὸ 1799 ἐκδίδεται τὸ Νέο Μαρτυρολόγιο τοῦ Ἁγίου Νικοδήμου μὲ τὸν βίο τῆς ἀγίας νὰ συμπεριλαμβάνεται, τότε μπορούμε νὰ συμπεράνουμε ὅτι ἡ ἀγία τιμήθηκε σχεδὸν ἀμέσως μετὰ τὸ μαρτύριό της. Αὐτὸς ἄλλωστε ἦταν καὶ ὁ λόγος τῆς μυστικῆς μετακομιδῆς τοῦ λειψάνου τῆς ἀγίας στὴν Ὅσσα καὶ ἡ τοποθέτησή του στὸ πλέον ἀσφαλὲς καὶ μυστικὸ μέρος τοῦ ναοῦ τῶν Ἀρχαγγέλων, δίπλα καὶ κάτω ἀπὸ τὴν Ἁγία Τράπεζα τοῦ ναοῦ. Κατὰ μία ὑπόθεση, αὐτὸ μπορεί νὰ ἔγινε στὶς 8 Ἰανουαρίου ἀγνώστου μέχρι στιγμῆς ἔτους, γι' αὐτὸ ἴσως καὶ ὁ διπλὸς ἐορτασμὸς τῆς ἀγίας, στὶς 28 Φεβρουαρίου καὶ στὶς 8 Ἰανουαρίου⁷.

Ὡς πρὸς τὸν ὕμνογράφο Αὐξέντιο Λαυριώτη, δὲν ἔχουμε ἄλλες μαρτυρίες ποὺ νὰ μιλοῦν γιὰ κάποια ἄλλη ὕμνογραφικὴ παραγωγή, οὔτε εἶναι γενικότερα

6. Τρ. ΤΣΟΜΠΑΝΗ, *Ἡ ἀγία Κυράννα στὴν εἰκονογραφία. Αἰσθητικὲς παρατηρήσεις, ἀνακοίνωση στὸ συμπόσιο τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Λαγκαδᾶ, Λητῆς καὶ Ρεντίνης, Ὅσσα 2012, ἀδημοσίευτη.*

7. ἸΩΑΝΝΟΥ (Τασιᾶ, Μητροπολίτου Λαγκαδᾶ), *Τὸ χρονικὸν τῆς εὐρέσεως τῶν ἱερῶν λειψάνων τῆς ἀγ. Κυράννης, Λαγκαδᾶς Θεσσαλονίκης 2012, σ. 27.*

γνωστὸς στὸ Ἅγιο Ὅρος ὡς ποιητῆς ἀκολουθιῶν. Πιθανότατα ἢ παροῦσα παράκληση εἶναι τὸ μοναδικὸ ποίημα τοῦ Αὐξεντίου, ποὺ μπορεί νὰ μὴ μαρτυρεῖ κάποιο σπουδαῖο ὕμνογραφικὸ τάλαντο, ἀλλὰ μαρτυρεῖ ἕναν ἄνθρωπο φιλάγιο, ἕναν ἄνθρωπο προσευχῆς καὶ ἕναν ἀσκητὴ μὲ ἀγάπη γιὰ τὴν ἰδιαιτέρα του πατρίδα. Τὸ ὅλο κείμενο προδίδει ἕναν ταπεινὸ μοναχὸ ποὺ ὁμολογεῖ πῶς «δὲν εὐπορεῖ», γιὰ νὰ ὑμνήσει τὴν νεομάρτυρα, καὶ τὴν παρακαλεῖ: «σοὶ μοι δὸς μοι λόγον, τοῦ ἐξερεῦξαι τὰ ἄθλα καὶ σκάματα», ἐνῶ ἀλλοῦ χαρακτηρίζει τὸν ἑαυτὸ τοῦ «αἰσχρό», «ὅμοιον βδεληροῖς κτήνεσι», «ἐσκοτισμένο», καὶ παρακαλεῖ τὴν κυρία Θεοτόκο νὰ τὸν ἀξιώσει νὰ εἰσέλθει στὰ θεία σκηνώματα⁸.

Ἡ δομὴ τοῦ κανόνος τοῦ Αὐξεντίου ἀκολουθεῖ τὴν πεπατημένη ὁδὸ τοῦ Μικροῦ Παρακλητικοῦ Κανόνος στὴν Παναγία.

Ἀποτελεῖται ἀπὸ ἐννέα ὠδές, παραλειπομένης τῆς β' ὠδῆς, καὶ στηρίζεται μουσικὰ καὶ ὕμνολογικὰ στὸν ρυθμὸ τῶν εἰρμῶν τοῦ Μικροῦ Παρακλητικοῦ Κανόνος. Οἱ εἰρμοὶ δηλαδὴ τῶν ὠδῶν εἶναι: α' ὠδῆ, εἰρμὸς «Ἰγρὰν διοδεύσας»· γ' ὠδῆ, «Οὐρανίας ἀψίδος»· δ' ὠδῆ, «Εἰσακήχοα Κύριε»· ε' ὠδῆ, «Φώτισον ἡμᾶς»· στ' ὠδῆ, «Τὴν δέησιν ἐκχεῶ»· ζ' ὠδῆ, «Οἱ ἐκ τῆς Ἰουδαίας»· η' ὠδῆ, «Τὸν Βασιλέα τῶν οὐρανῶν», καὶ θ' ὠδῆ, «Κυρίως Θεοτόκον». Αὐτὸ διευκόλυνε ἀσφαλῶς καὶ

8. χφ. ἐνθετο, τροπάρια τῶν κανόνων.

τὸν Αὐξέντιο στὴ σύνταξη τοῦ ποιήματός του, ἀλλὰ διευκόλυνε καὶ τὸν λαὸ στὴν ψαλμώδηση τῆς παρακλήσεως, δεδομένου ὅτι ἡ μουσικὴ μελωδία ἦταν ἤδη γνωστὴ καὶ λειτουργοῦσε ἐδῶ ὡς πρότυπο⁹.

Τὸ ὕμνογράφημα τοῦ Αὐξεντίου φέρει σημείωση ποὺ γράφει: «Κανὼν οὗ ἡ ἀκροστιχὶς Αὐξέντιος Ἀρχιμανδρίτης Λαυριώτης ἄδω», ποὺ σημαίνει ὅτι πιθανῶς τὸ ἔργο γράφτηκε ὅσο ὁ Αὐξέντιος ἦταν ἀκόμα στὴ μονὴ τῆς Λαύρας, δηλαδὴ πρὸ τοῦ 1869. Ὁ Αὐξέντιος σίγουρα γνώριζε τὴν ἀκολουθία ποὺ ἔγραψε ὁ Χριστοφόρος ὁ Προδρομίτης, ἡ ὁποία περιελάμβανε μόνο Ἑσπερινὸ καὶ Ὅρθρο καὶ ἔτσι ἔρχεται νὰ καλύψει ἓνα κενό, ποὺ κατὰ τὴν ἀποψὴ του χρειαζόταν ἡ πατρίδα του, ὥστε νὰ ὑμνεῖται καὶ νὰ τιμᾶται ἡ Ἁγία.

Ὅπως προείπαμε, ὁ Αὐξέντιος, προκειμένου νὰ συντάξει τὸν κανόνα του, χρησιμοποιοῦ τὴ δομὴ τοῦ Μικροῦ Παρακλητικοῦ Κανόνος στὴ Παναγία, γιατί αὐτὸ τὸν διευκολύνει ἀφάνταστα στὸ νὰ γράψει τὸ πόνημά του. Πρέπει δὲ νὰ ποῦμε πῶς ὁ ὕμνογραφικὸς λόγος, καὶ δὴ ὁ λόγος ἐνὸς παρακλητικοῦ κανόνα, δὲν ἔχει τὴ μορφή ὁμοιοκατάληκτου ποιήματος, ἀλλὰ εἶναι βυζαντινὸ, ποιητικὸ σύνολο, βασισμένο στὴν τονικὴ ρυθμοποιΐα, δηλαδὴ στὸ μέτρο καὶ στὸν τονισμό τῶν λέξεων τῶν εἰρμῶν. Παρὰ τὴν παρεξήγηση ἐνίων βυζαντινῶν, ποὺ δὲν θεωροῦσαν ποίηση τίποτα πέραν τῆς ἀρχαίας προσωδίας, καὶ πέραν τῆς ἐκτιμῆσεως νεωτέρων εὐρω-

9. Ὅπ.π.

παίων ἐρευνητῶν ὅτι τὰ τροπάρια δὲν εἶναι ποιήματα ἐξαιτίας τῆς «κατὰ λογάδην», γιὰ λόγους οἰκονομίας, καὶ ὄχι κατὰ στίχον καταγραφῆς τους στὰ χειρόγραφα, ἢ πλούσια ὕμνογραφικὴ παραγωγή τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ποίηση μοναδικὴ καὶ ἀνυπέρβλητη¹⁰. Γι' αὐτὸ καὶ ἀποκαλοῦνταν οἱ ὕμνογράφοι τέτοιων κανόνων, ψάλτες ἢ ποιητές, ἐπειδὴ ἀκριβῶς ἀναγνωρίζοταν ὅτι ὑπῆρχε ρυθμικότητα, μέτρο καὶ ἰσοσυλλαβία καὶ μάλιστα ἀρκετὲς φορὲς χρειαζόταν ἰδιαίτερα φροντίδα, ὥστε νὰ ὑπάρχουν στὸ στίχο συγκεκριμένες συλλαβὲς τονισμένες κατ' ἐναλλαγὴν, ὥστε νὰ μὴ δημιουργεῖται κουραστικὴ καὶ ἀφόρητη μονοτονία¹¹.

Στὸν παρακλητικὸ κανόνα τοῦ Αὐξεντίου ὑπάρχει, κατὰ τὸ δυνατόν, ἰσοσυλλαβία καὶ ὁμοτονία, πλὴν ἐξαιρέσεων, ὅπου βλέπουμε πῶς κάποιες συλλαβὲς ξεπερνοῦν τὸν καθορισμένο ἀριθμὸ τοῦ 13 ἢ τοῦ 8. Τὸ βέβαιο εἶναι ὅτι ὁ Αὐξέντιος δὲν εἶναι Δαμασκηνὸς ἢ Κοσμᾶς, γιὰ νὰ ἔχει μιὰ εὐρύτατη γνώση τῶν ὕμνογραφικῶν καὶ ποιητικῶν κανόνων καὶ μέτρων, ἀλλὰ κυρίως στηρίζεται σὲ προηγούμενους ὕμνογράφους, ἀπὸ ὅπου ἀντλεῖ, ιδέες, λέξεις, φράσεις, στίχους καὶ ἔτσι πλέκει τὸ δικό του πόνημα, γιὰ νὰ ὑμνήσει τὴν ἁγία τῆς ἰδιαιτέρας του πατρίδας. Κάποια λάθη ποὺ ἐντοπίζονται, ὅπως γιὰ παράδειγμα στὸ γ' τροπάριο τῆς α' ὠδῆς, ποὺ λέει «ξενωθεὶς ἐκ τοῦ κόσμου καὶ τῆς

10. Π. ΤΡΕΜΠΕΛΑ, Ἐκλογή Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Ὑμνογραφίας, ἐκδ. «Ὁ Σωτήρ», Ἀθήναι 1978, σσ. 54-60.

11. Ὅπ.π., σ. 59.

σαρκός», ἀντὶ «ξενωθεῖσα», θὰ μποροῦσε νὰ ἐκληφθεῖ καὶ ὡς λάθος τοῦ ἀντιγραφέα τῆς ἀκολουθίας (τοῦ παπα-Ἰωάννη), ὅπως καὶ κάποια παρόμοια ἀβλεπτήματα. Παρόλο ὅτι ὁ Χριστοφόρος εἶχε ἤδη συντάξει ἀπολυτίκιο τῆς ἀγίας, «Ἡ ἀμνάς σου Ἰησοῦ, κράζει Κυράννα εὐθαρσῶς σὲ νυμφίε μου ποθῶ καὶ σὲ ζητοῦσα ἀθλῶ» καὶ τὰ λοιπὰ γνωστὰ τοῦ ἀπολυτικίου τῶν γυναικῶν μαρτύρων, ὁ Αὐξέντιος συντάσσει δικό του ὅπου λέγει «Τὴν καλλιπάρθενον Κυράνναν τιμήσωμεν, γονυπετῶς μετὰ δακρύων προσπέσωμεν καὶ προσκυνοῦντες κράζομεν, μεγάλη φωνῇ, ρῦσαι ἡμᾶς ἅπαντας, ταῖς ἀγίαις εὐχαῖς σου, φώτιζε, περίσωζε, τοὺς προστρέχοντας πόθῳ, καὶ ἐκ παντοίων λύτρωσαι δεινῶν, ἐν τῇ σῇ σκέπη ἀγία τους δούλους σου»¹².

Τὸ ἀπολυτίκιο κρατεῖ ἀκριβῶς τὴν τονικότητα τοῦ γνωστοῦ «Ὁ ὑψωθείς ἐν τῷ σταυρῷ ἐκουσίως ...» καὶ ἀκολουθεῖ τὴν ἰσοσυλλαβία 13-13,14-14, καὶ 10-10 τοῦ προσόμοιου ἀπολυτικίου. Σὲ ἄλλα ὅμως τροπάρια ὁ Αὐξέντιος χρησιμοποιοῦ τὴ λογικὴ τοῦ νεοελληνικοῦ στίχου, ὅπου ὁ τόνος τῆς φωνῆς δυναμώνει ἰδιαίτερα, ὅταν τονίζουμε κάποιες λέξεις, ἢ χρησιμοποιοῦ λέξεις μὲ μακρὰ φωνήεντα, ὥστε κατὰ τὴν ψαλμωδία νὰ διευκολύνεται ὁ χορὸς τῶν ψαλτῶν στὴν ἀπόδοση τοῦ ὕμνου. Βέβαια αὐτὸ δὲν τὸ πετυχαίνει πάντα, ἀλλὰ τουλάχιστον ἀγωνίζεται νὰ τὸ κρατήσῃ¹³.

12. χφ. σ. 2 καὶ ἐξ.

13. Ὅπ.π., σ. 1.

Πρόβλημα ὑπάρχει στὴν ζ' ὠδῆ, ὅπου ὁ μὲν εἰρμὸς εἶναι «Οἱ ἐκ τῆς Ἰουδαίας ...», ἀλλὰ τὰ τροπάρια τοῦ Αὐξεντίου δὲν ἔχουν μετρικὴ καὶ τονικὴ σύμπτωση μὲ τὸν εἰρμό, π.χ. «Σωμάτων ἀρρωστίας, ψυχικῆς καχεξίας οὐ διαλείπουν ποτέ, ἀνάρρωσον εὐχαῖς σου ἡμᾶς τοὺς τιμῶντάς σε, λυτρωθέντες σοὶ ψάλλομεν, παρθενομάρτυς Χριστοῦ Κυράννα μέγα κλέος»¹⁴.

Ὁ στίχος αὐτὸς εἶναι ἀργορρυθμικός, γιατί τὸ ξαναγύρισμα τοῦ ρυθμικοῦ τόνου δὲν γίνεται κανονικά, τὸ δὲ τροπάριο προσιδιάζει καλύτερα στὸ ρυθμὸ τοῦ εἰρμού τῆς θ' ὠδῆς, δηλαδὴ στὸ «Κυρίως θεοτόκον ...»¹⁵.

Ὡς πρὸς τὴ δομὴ τοῦ κειμένου καὶ τὴν αἰσθητικὴ τοῦ λόγου, θὰ λέγαμε πὼς ὁ Αὐξέντιος δὲν ἀγωνίζεται νὰ πρωτοτυπήσῃ ὡς ὕμνογράφος, ἔχει ἤδη στὰ χέρια του τὴν ἀκολουθία τοῦ Χριστοφόρου τοῦ Προδρομίτου, ἀπὸ τὸν ὁποῖον δανίζεται στοιχεῖα, φράσεις, λέξεις, νοήματα.

Ἔχει ὡς πηγὴ τοῦ βίου τῆς ἀγίας καὶ πάνω σ' αὐτὰ τὰ κείμενα στηρίζεται κατὰ βάση. Βεβαίως στὸ χειρόγραφο ποὺ ἐξετάζουμε ὑπάρχουν πολλὰ ὀρθογραφικὰ καὶ συντακτικὰ λάθη, ποὺ δὲν θὰ μποροῦσαν νὰ συγχωρηθοῦν οὔτε ποιητικῇ ἀδείᾳ. Τὸ πιθανότερο εἶναι πὼς ὁ παπα-Ἰωάννης, ποὺ ἀντέγραψε τὸν κανόνα ἀπὸ κάποιο χειρόγραφο, νὰ μὴ μπόρεσε νὰ διαβάσει σωστὰ κάποιες λέξεις, τίς ὁποῖες ἀντιγράφει

14. Ὅπ.π., σ. 9.

15. Ὅπ.π., σ. 6.

λανθασμένα. Π.χ. στο θεοτοκίο τῆς δ' ὠδῆς γράφει: «... ὑπερτέρα τοὺς οὐρανοὺς ἀνεδείχθης ὦ Δέσποινα...», ἀντὶ «ὑπερτέρα τῶν οὐρανῶν¹⁶, ὁμοίως στὸ β' τροπάριο τῆς θ' ὠδῆς: «ἡμᾶς τοὺς ὑμνητάς σου, ἔνδοξε Κυράννα, διαφυλάττων καὶ σκέπων διάλειπε μὴ ...»¹⁷, ἀντὶ διαφυλάττουσα κτλ. Ἄλλοῦ πάλι στὴν ζ' ὠδή, τροπάριο γ' λείπει μιὰ λέξη καὶ ἀφήνει κάποιον κενὸ ὁ ἀντιγραφέας, ὅμως αὐτὸ τὸ κενὸ δημιουργεῖ πρόβλημα στὴν ψαλμῳδία τοῦ τροπαρίου¹⁸. Ὑπάρχουν ἀρκετὰ τέτοια συντακτικά, γραμματικά καὶ λεκτικά ἀβλεπτήματα. Ὁ Αὐξέντιος, ὅπως καὶ ὁ Χριστοφόρος, πολλὰ φορὲς περνᾷ ἕναν προσωπικὸ τόνον στὸ κείμενό του, σὰν νὰ θέλει νὰ δείξει πῶς ἔγραφε τὴν ἀκολουθία μόνο γι' αὐτόν, παρ' ὅλο ὅτι θέλει νὰ ψάλλεται ἐνώπιον τῆς εἰκόνας τῆς ἁγίας ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς. Ἔτσι αὐτὸς ὁ Δαβιτικὸς τόνος, τῆς αὐτομεμφίας καὶ τῆς μετάνοιας, συχνὰ ἀπαντᾷ στὸ κείμενο τοῦ κανόνου. Ὑμνητικὸς πρὸς τὴν Ἁγία Τριάδα, συχνὰ ἀναφέρεται σ' Αὐτὴν καὶ συνδέει τὸ μαρτύριο τῆς ἁγίας μὲ τὴν ὑμνωδία τῆς Ἁγίας Τριάδος, κατὰ τὸ μαρτύριο. Ὁ Αὐξέντιος, παρὰ τὸ ὅτι μέμφεται τὸν ἑαυτό του, ὅτι εἶναι πτωχὸς γιὰ νὰ ὑμνήσει τὴν μάρτυρα, βρίσκει ἀρκετὰς λέξεις γιὰ νὰ μιλήσει γιὰ τὴν ἁγία μὲ ἰδιαίτερο θαυμασμό. Τὴν ἀποκαλεῖ «Καλλιπάρθενον, σώφρονα νύμφη, με-

16. Ὅπ.π., σ. 9.

17. Ὅπ.π., σ. 2 καὶ ἐξ.

18. Ὅπ.π., σ. 2, 3, 5, 8, 10.

σίτρια πρὸς Θεόν, πάνσεμνη, ἰλαστήριον θῦμα, νύμφη Χριστοῦ, ἀξιάγαστη, λιμένα τῶν πιστῶν, ἀντιλήπτορα, φιλόστοργο μητέρα, παρθενομάρτυρα Χριστοῦ, μέγα κλέος, ὀρμητήριο θεῖον, ἄγκυρα ἀσφαλῆ, ἐλπίδα μετὰ Θεόν, ἀθληφόρο Κυράννα». Ἀπὸ τὸ λεκτικὸ ὄπλοστάσιο τοῦ Χριστοφόρου δανίζεται φράσεις ὅπως «ἄθλα καὶ σκάματα», «κάλπη τερπνά», «ἀσθενῶ ὁ τάλας», «σαρκὸς οὐκ ἐφήσω», «ἀφειδήσασα τῶν μελῶν εἰς βάσανα», «σαρκὸς καθαρότητα» κ.λπ. Ἀπὸ δὲ τὸν γνωστὸ παρακλητικὸ κανόνα καὶ τὸ γνωστὸ τροπάριο «Προστασία τῶν χριστιανῶν ἀκαταίσχυντε ...», κρατεῖ τὸν ρυθμὸ καὶ τὴν μετρικὴ τοῦ τροπαρίου καὶ ἀπὸ τὶς 36 λέξεις κρατεῖ τὶς 19 καὶ τροποποιεῖ τὶς 17, ἀλλάζει δηλαδὴ κατὰ 50% περίπου τὸ γνωστὸ κείμενο. Ἐπίσης στὸ ἰδιόμेलο, ὅπως γράφει, ἀλλὰ παραπέμπει στὸ «Ὅλην ἀποθέμενοι», κάποιες συλλαβὲς ποὺ λείπουν, τέσσερις τὸν ἀριθμὸ, δυσκολεύουν τὴν ψαλμωδία καὶ ἀναγκάζουν τὸν ψάλτη νὰ τραβήξει περισσότερο τὶς ἐλλείπουσες συλλαβὲς γιὰ νὰ ἀποδοθεῖ τὸ τροπάριο.

Στὴν τελευταία σελίδα 11 τῆς ἐνθέτου ἀκολουθίας τοῦ Αὐξεντίου καταγράφεται «ἕτερον ἀπολυτίκιον τῆς ἁγίας, πρὸς τὸ “Τὸν συνάναρχον λόγον”» καὶ λέγει τὰ ἑξῆς:

«Χαῖρε νύμφη Κυρίου Κυράννα ἔνδοξε
χαῖρε χώρα Βυσόκας ὅτι ἐπλούτισας
χαίρετε πάντες οἱ λαοὶ τὴν πανθαύμαστον
ὅτι ἤνθισεν ἡμῖν ρόδον εὖοσμον ὀσμῆν,
ἐκπέμπων χάριν πλουσίαν,
ἡμῖν τοῖς πόθῳ τιμῶσι
καὶ εὐσεβῶς μεγαλύνουσι»¹⁹.

Δὲν μπορούμε μετὰ βεβαιότητος νὰ ποῦμε ὅτι τὸ ἀπολυτίκιο αὐτὸ εἶναι ποίημα τοῦ Αὐξεντίου, διότι διαφέρει ὡς πρὸς τὸν γραφικὸ χαρακτήρα τοῦ ὄλου χειρογράφου, ἄρα ἐγράφη ἀργότερα ἀπὸ ἄλλο χέρι. Κάτω ἀκριβῶς ξαναγράφεται τὸ ἀπολυτίκιο μὲ τὴν σημείωση «τὸ παρὸν ξαναγράφεται διορθωμένον», ἐνῶ μὲ ἄλλο μελάνι καὶ διαφορετικὸ γραφικὸ χαρακτήρα διαβάζουμε ἄλλη σημείωση «τὸ βιβλίον τοῦτο τῆς μεγαλομάρτυρος Κυράννης, ἀντεγράφη παρ' ἐμοῦ τοῦ κυρίου Ἀθανασίου παπᾶ-ἐφημερίου καὶ δασκάλου, ὅστις ἦλθεν εἰς Ἀβυσώκαν καὶ ἔμεινεν εἰς τὸ χωρίον μῆνας 15 τοῦ ἔτους 1875ῳ καὶ 76ῳ Αὐγούστου». Τὸ ἴδιο ἀπολυτίκιο πάντως περνᾶ στὴν πρώτη ἔκδοση τῆς ἔντυπης ἀκολουθίας, ποὺ «ἐξεδόθη δαπάναις τῶν ἐν Θεσσαλονίκῃ Βυσωκινῶν» ἀπὸ τὸ τυπογραφεῖο Νικολαΐδη τὸ ἔτος 1922.

Πάντως πρέπει νὰ τονίσουμε τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ παρακλητικὸς κανόνας τοῦ Αὐξεντίου, ἀπὸ τὸ 1860 μέχρι καὶ τὸ 1967, περίπου 100 χρόνια, ὅποτε ὁ ὑμνογράφος

19. Ὅπ.π., σ. 8.

π. Γεράσιμος Μικραγιαννανίτης²⁰, τῇ προτροπῇ τοῦ τότε ἱεροδιακόνου καὶ νῦν θεοφιλεστάτου ἐπισκόπου Θερωδῶν κ. Δημητρίου, ἔγραψε νέο παρακλητικὸ κανόνα, ἦταν ὁ μοναδικὸς κανόνας ποὺ ἐψάλλετο ἐνώπιον τῆς εἰκόνας τῆς ἁγίας, ὅπως ἀκριβῶς ἐπιθυμοῦσε ὁ συμπατριώτης τῆς ὑμνογράφος. Ἦταν εὐτύχημα καὶ ἰδιαιτέρα εὐλογία ἀπὸ τὸν Θεό, νὰ βρεθεῖ τὸ χειρόγραφο τῆς ἀκολουθίας τῆς ἁγίας, καθὼς γινόταν οἱ ἐτοιμασίες γιὰ νὰ τιμηθοῦν τὰ 260 χρόνια ἀπὸ τοῦ σεπτοῦ μαρτυρίου της, καὶ νὰ ἀποκαλυφθεῖ ἡ ἀκολουθία τοῦ Αὐξεντίου. Ἀπὸ τότε ἀκολούθησαν πολλές εὐλογίες ἀπὸ τὸν Θεὸ καὶ τὴν Ἁγία καὶ συνεχίζουν καὶ σήμερα νὰ στηρίζουν τὴν ἐπαρχία τοῦ Λαγκαδᾶ καὶ τὸν λαὸ της.

Ἐμεῖς, ὡς ἐλάχιστο φόρο τιμῆς στὸν Βυσωκινὸ ἀσκητὴ Αὐξέντιο καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ Βυσωκινούς συνασκητές του, ποὺ διέσωσαν τὴν μνήμη τῆς ἁγίας στὸ Ἁγιώνυμο ὄρος, τιμῶντες καὶ ψάλλοντες αὐτήν, διασώζουμε τὴ μνήμη του καὶ τιμοῦμε τὸ ἔργο καὶ τὴν ἀγαθὴ προσπάθειά του, καθὼς καὶ τὴν ὑποδειγματικὴ ἀγάπη του στὴ νεομάρτυρα Ἁγία Κυράννα καὶ ἀγαλλομένη καρδιά συμψάλλουμε νοερὰ μαζί του:

Τὴν καλλιπάρθενον Κυράνναν τιμήσωμεν,
γονυπετῶς μετὰ δακρύων προσπέσωμεν
καὶ προσκυνοῦντες κράζομεν μεγάλη φωνῇ,

20. ΓΕΡΑΣΙΜΟΥ ΜΙΚΡΑΓΙΑΝΝΑΝΙΤΟΥ, Ἀσματικὴ Ἀκολουθία καὶ Παρακλητικὸς Κανὼν τῆς ἁγίας ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Κυράννης, Θεσσαλονίκῃ 1967.

ρύσαι ἡμᾶς ἅπαντας ταῖς ἀγίαις εὐχαῖς σου,
φώτιζε, περίσωζε, τοὺς προστρέχοντας πόθῳ,
καὶ ἐκ παντοίων λύτρωσαι δεινῶν,
ἐν τῇ σῆ σκέπη
ἀγία τοὺς δούλους σου. AMHN²¹.

21. χφ. σ. 1.

Παρακλητικὸς Κανὼν εἰς τὴν καλιπάρθενον τοῦ Χριστοῦ Κυράνναν τὴν καταγωμένην ἐκ χώρας ἐπονομαζομένης Βυσώκας, ἐπαρχίας τοῦ ἀγίου Θεσσαλονίκης, ἀθλησάσης δὲ τὸ 1751, χάριν αὐτῆς συνέθεσα τὸν παρόντα κανόνα Παρακλητικὸν ὄντα, ἵνα οἱ ἱερεῖς δέονται ἐνώπιον τῆς ἱερᾶς αὐτῆς καὶ ἀγίας εἰκόνας.

Ἐκ διαθέσεώς μου καὶ μνημόσυνόν μου ἀΐδιον.

Συνετέθη παρ' ἐμοῦ τοῦ ἰδίου ὡς δηλοῦται ἐκ τῆς ἀκροστιχίδος.

Ἀπολυτίκιον. Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Τὴν Καλιπάρθενον Κυράνναν τιμήσωμεν, γονυπετῶς μετὰ δακρῶν προσπέσωμεν καὶ προσκυνούμετες κράζομεν, μεγάλη φωνή, ρῦσαι ἡμᾶς ἅπαντας, ταῖς ἀγίαις εὐχαῖς σου, φώτιζε, περίσωζε, τοὺς προστρέχοντας πόθῳ, καὶ ἐκ παντοίων λύτρωσε δεινῶν, ἐν τῇ σῆ σκέπη ἀγία τοὺς δούλους σου.

Κανὼν οὗ ἡ ἀκροστιχίς.

Αὐξέντιος Ἀρχιμανδρίτης Λαυριώτης ἄδω.

Ἦχος πλ. δ', ὁ εἰρμός, Ἰγρὰν διοδεύσας.

Ἦδὴ α'.

Αἰνεῖν σε προθύμως ἔχω πρὸς σὲ καὶ ζῆλον Κυρίου, ἀλλὰ λόγον οὐκ εὐπορῶ, σοὶ μοι δός μοι λόγον, ὦ ἀγία, τοῦ ἐξερεῦσαι τὰ ἄθλα καὶ σκάμματα.

Υμνεῖν τὴν τριάδα θεοπρεπῶς, ἁγία Κυράννα σύ με δίδαξον ἀγαθῆ, ὡς ἂν ἐπαξίως προσκυνῆσαι, Πατέρα, Λόγον καὶ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον.

Ἐνωθεῖσα ἐκ τοῦ κόσμου καὶ τῆς σαρκός, παρίδες τὰ κάτω καὶ τὰ ἄνω ἐπιζητῶν, τοῖς ἄγροισι θῆρες ἀνεβόας, ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς μετ' ἐμοῦ ἐστι.

Θεοτοκίον

Ἐν σοὶ τὴν ἐλπίδα ἔχω ἀγνή καὶ σὲ ἱκετεύω μὴ παρόψειμε τοῦ αἰσχροῦ, ἐν ᾧρα τῆς δίκης τοῦ Σωτῆρος, ὑπὲρ ἐμοῦ δυσωποῦσα σωθῆναί με.

Ῥδὴ γ', Οὐρανίας ἀψίδος.

Νυσταγμοῦ ἀμελείας, ἐμῆς ψυχῆς Κύριε καὶ παντοδαπῆς ἄλλης ζάλης, σύ με διάσωσον, τῇ μεσιτείᾳ τῆς σῆς Κυράννης σώφρονος νύμφης, ὅπως εὐχαρίστως σε ἀεὶ δοξάζω σε.

Τῆς σαρκός οὐκ ἐφήσω, ὀλοτελῶς πάνσεμνε, πᾶσαν ἐβδελύξω παροῦσαν γεῦσιν ἠδύτητος, τὰς δὲ βασάνους τὰς σὰς, ὑπερεθαύμασαν νόες, ὅθεν σὲ δοξάζομεν, πάντες Θεόνυμφε.

Ἰλαστήριον θεῖον, νῦν εἰς ἐμὲ φάνηθι καὶ τὰς ἁμαρτίας ἀπάσας, σὺ οὖν ἐξάλειψον, Κυράννα νύμφη Χριστοῦ, δεόμεθά σου συμφώνως, πρέσβευε Κύριον ἵνα σωθείημεν.

Θεοτοκίον

Ομοιώθην παρθένε, τοῖς βδελυροῖς κτήνεσι, παρασυνεβλήθην καὶ οὗτος ἄνους γεγένημαι, ἀλλ' οὖν τῇ σκέπῃ τῇ σῇ Κυράννης θείαις πρεσβείαις, σκέπασον καὶ λύτρωσον ἡμᾶς τοὺς δούλους σου.

Διάσωσον ἀπὸ κινδύνων τοὺς δούλους σου ἀθληφόρε... Ἐπίβλεψον ἐν εὐμενίᾳ...

Ὁ Ἱερεὺς μνημονεῦει· ἔτι καὶ ἔτι κ.τ.λ.

Πρεσβεία θερμῆ.

Πρεσβείαν θερμῆν, προστάτην ἀκαταίσχυτον, προβάλλομεν νῦν μεσίτην πρὸς τὸν Κύριον, ᾧ ἐκτενῶς δυσώπησον, ᾧ ἁγία Κυράννα, πρόφθασον καὶ ἐκ κινδύνων λύτρωσαι ἡμᾶς τοὺς τῇ εἰκόνι σου καταφεύγοντας.

Ῥδὴ δ'. Εἰσακήκοα, Κύριε.

Σὲ αὐτὴν ἀπονεκρώσας τῆς σαρκός σου τὸ φρόνημα, καὶ ἀνέδειξας θεῖον αὐτὸ ἀπεικόνισμα, ᾧ Κυράννα μάρτυς ἀξιάγαστε.

Ἀγλάϊσμα σήμερον, εὐρομεν οἱ δοῦλοί σου, τὸ σὸν ἄτεμενος, ἐν αὐτῷ καὶ καταφεύγομεν, ὡς λιμένα ὄντως ὀρμητήριον.

Ρωμαλαίω φρονήματι, ἔσχες ᾧ Κυράννα, καὶ κατετροπώσας, τοὺς τῆς ἄγαρ τὰ φρουάγματα, τῷ Χριστῷ δυνάμει καὶ κατήσχυνας.

Θεοτοκίον

Χαῖρε θρόνε πυρίμορφε, χαῖρε οὐρανοῦ ὑπέρτερα,
τῶν οὐρανῶν ἀνεδείχτης ᾧ Δέσποινα, χαῖρε σκέ-
πη φύλαξ τῆς ζωῆς ἡμῶν.

ᾠδὴ ε΄. Φώτισον ἡμᾶς.

Ἰσον ἀθλητῶν, ἐν σταδίῳ σὺ προσέδραμες, ὡς τῷ
Ἰνυμφίῳ τῷ σῶ, ἀνέκραζες, βοήθησόν μοι Χριστέ Σω-
τήρ μου φιλόανθρωπε.

Μέσον πρὸς Θεόν, ἀντιλήπτωρ ἡμῶν ὠφθητι, ταῖς
ἱκεσίαις ταῖς σαῖς δυσώπησον, τῆς ἀμαρτίας τὴν
λύσιν ἡμῖν δωρήσασθαι.

Ἀῆγνισον ἡμᾶς ἐκ τῶν ρύπων τῶν παθῶν ἡμῶν καὶ
μετανοίας ὁδοὺς βαδίζοντας, καταξιούσα Κυράν-
να ἡμᾶς τοὺς δούλους σου.

Θεοτοκίον

Νέκρωσον ἡμῶν φρονημάτων τὴν σκοτόμαιναν καὶ
τὴν εἰρήνην τὴν σὴν πρυτάνευσον ᾧ Θεομητορ,
παρέχουσα ἡμῖν τὴν χάριν σου.

ᾠδὴ ς΄. Τὴν δέησιν ἐκχέω.

Διάσωσον καὶ ἡμᾶς τοὺς δούλους σου, ἐξ ἐχθρῶν
καὶ δυσμενῶν ἀοράτων καὶ ὁρατῶν καὶ παντοίων.
κινδύνων, τοὺς προσφεύγοντας ἀγία τῇ σκέπῃ σου, δε-
όμεθα οἱ ταπεινοὶ μετὰ πόθου, ἀγάπης καὶ πίστεως.

Ρυσθίημεν τῶν δεινῶν δεόμεθα, ἀντιλήψεως τῆς
σῆς ᾧ Κυράννα καὶ πρὸς Χριστὸν Ἰησοῦν τὸν σω-
τήρα μὴ διαλείπεις ἡμᾶς ἱκετεύουσα καὶ σκέπουσα ὡς
ἀγαθὴ καὶ φιλόστοργος μήτηρ τὰ τέκνα σου.

Ἰλέωσαι τοὺς πτωχοὺς καὶ πενήτας ἀλλοτρίους, χα-
ρισμάτων ἐνθέων, παντοδαπῶν κακιῶν πεπλησμέ-
νων βεβαρυμένων φορτία δυσβάστακτα, Κυράννα θεία
σεπτὴ, πρεσβειῶν σου ἐξάλειψον ἅπαντα.

Θεοτοκίον

Τὴν ἄφεσιν τῶν κακῶν ᾧν ἔπραξα ἐξαιτοῦμαι παρὰ
σοῦ σωτηρίαν καὶ τοῦ λοιποῦ μετανοίας τὰς τρί-
βους καθοδηγοῦσα, μὴ παύση πανάσπιλε, ὡς ἂν εἰσέλ-
θω καθαρὸς εἰς τὰ ἄνω καὶ θεῖα σκηνώματα.

Διάσωσον καὶ Ἄχραντε

Αἴτησις

Προστασίαν τῆς μετὰ Θεὸν σὲ ὡς ἔχοντας μεσιτεία
σὺ πρὸς τὸν Θεὸν ἀναφάνηθι, μὴ παρίδῃς ἀμαρτωλῶν
δεήσεων οἰκτρῶν, ἀλλὰ πρόφθασον ὡς ἀγαθὴ εἰς τὴν
βοήθειαν ἡμῶν, τῶν πιστῶς σὲ τιμῶντάς σε· τάχυνον ᾧ
Κυράννα, καὶ σπεῦσον τοῦ οἰκτηρῆσαι, τοὺς προσκυ-
νοῦντάς σε ἀεί, τιμητικῶς τὴν εἰκόναν σου.

Εἶτα τοὺς ἀναβαθμούς, τὸ ἀ΄ ἀντίφωνον τοῦ δ΄ ἤχου.
Στίχ.: Θαυμαστὸς ὁ Θεὸς ἐν τοῖς ἀγίοις.

Εὐαγγέλιον, Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἠκολούθει τῷ Ἰησοῦ
ὄχλος πολὺς.

Δόξα: Ταῖς τῆς ἀθληφόρου.

Καὶ νῦν: Ταῖς τῆς Θεοτόκου.

Ἰδιόμελον. Ὅλην ἀποθέμενοι.

Μὴ βραδύνης πάνσεμνε ὑπὸ τὴν σκέπη σου πάν-
τες, οἱ δοῦλοι σου τρέχουμεν καὶ παρακαλοῦμέν
σε οἱ ἀνάξιοι, πρόφθασον, λύτρωσον, ἡμᾶς τοὺς δού-
λους σου, ἀπὸ πάσης περιστάσεως, ἀπὸ κακώσεως καὶ
ἐκ λογισμῶν του ἀλάστορος, πάντοθεν πολεμούμενοι
καὶ παραμυθίαν οὐκ ἔχομεν μίαν.

Ωθεία Κυράννα ἐλπίδα εἰ μὴ σὲ μετὰ Θεόν, μὴ
ἀποστρέψεις σὸν πρόσωπον ἀπὸ τοὺς τιμῶντάς
σε.

Ὁ Ἱερεὺς: Σῶσον, ὁ Θεός, τὸν λαόν σου.

Ἦδὴ ζ΄. Οἱ ἐκ τῆς Ἰουδαίας.

Ημᾶς τοὺς λατρεύοντάς σου, δυσωποῦμεν σὲ πάν-
τες νύμφη Κυράννα Χριστοῦ, τῇ πίστει τῇ ἀγία,
ἀξίως ἐκ καρδίας, προσκυνεῖν καὶ δοξάζειν σε, διδάξον
τρόπον σεμνῆ, ἡμᾶς τοὺς φοιτητάς σου.

Σωμάτων ἀρρωστίας, ψυχικῆς καχεξίας, οὐ διαλεί-
πουν ποτέ, ἀνάρρωσον εὐχαῖς σου, ἡμᾶς τοὺς σὲ
ὑμνοῦντας λυτρωθέντες σοι ψάλλομεν, παρθενομάρτυς
Χριστοῦ Κυράννα μέγα κλέος.

Λιμὴν ἐμοὶ γενοῦ μοι, ὀρμητήριον θεῖον καὶ ἄγκυρα
ἀσφαλῆς, ὡς ἂν ἀξιωθεῖσω τὸν ὕμνον σοι προσά-
ξω, χαρμοσύνως καὶ φάλλω σοι, Κυράννα κλέος μέγα
καὶ καύχημα πάντων πέλεις.

Θεοτοκίον

Α΄ξιώσον με μητέρα, τοῦ γενέσθαι δοχεῖον τοῦ ἀχω-
ρήτου, διὰ τῆς μετανοίας τὸν ρύπον τῆς ψυχῆς
μου καθαρῆσαι καὶ λάμπρυνον, Θεοκυῆτωρ ἀγνή ὑπὲρ
εὐλογημένη.

Ἦδὴ η΄. Τὸν βασιλέα τῶν οὐρανῶν.

Υμολογοῦσι τῶν οὐρανῶν αἱ δυνάμεις, ὀλικῶς τὴν
Ἁγίαν Τριάδα, καὶ ἡμεῖς ὦ Κυράννα ἐσὲ δοξολο-
γοῦμεν.

Ρώμην ἐξ ὕψους περιζωθεῖσα Κυράννα, τοὺς ἐχ-
θροὺς κατέβαλες γενναίως, καὶ ἡμῖν τοῖς τέκνοις
περίθαλψαι ἀπαύστως.

Ισμαηλίτας γόνους τῆς Ἁγαρ Κυράννα, σὺ αὐτοὺς
ἐπάτησας ἀνδρείως καὶ ἐδόξασα σὲ Χριστὸς εἰς
τοὺς αἰῶνας.

Θεοτοκίον

Ωθεομητορ, κοινὴ μητέρα τοῦ γένους, ἐκτενῶς
δεόμεθά σου πάντες, ρῦσαι τῆς γεένης, ἡμῖν τοῖς
ἀναξίοις.

Ἰδὴ θ'. Κυρίως Θεοτόκον.

Τρανῶς τὸ θεῖον κάλλος, βλέπεις ὦ Κυράννα, καθυποστᾶσα ἀνδρείως τὰ πράγματα, τῆς σῆς ἀθλήσεως πόνους, διὰ τὸν σὸν ἔραστήν.

Ημᾶς τοὺς ὑμνητάς σου, ἔνδοξε Κυράννα, διαφυλάττων καὶ σκέπων διάλιπε μὴ ἀπὸ παντοίων κινδύνων καὶ περιστάσεων.

Σῶμα ψυχὴ καὶ πνεῦμα, σοὶ παρατιθέμενων σὺ τῷ Χριστῷ, ἀρτιμελῆ με παράστησον μετὰ Θεὸν γὰρ ἐλπίδα, ἄλλην, οὐ κέκτημαι.

Θεοτοκίον

Αῖσμα τὸ τῶν ἀσμάτων, πέλεις σὺ παρθένε ὦ τουτονὶ πρόσδεξαι μέλισμα Κυράννα θείαις εὐχαίς, ρῦσαί με τὸν δοῦλόν σου.

Μεγαλυνάρια τῆς Ἁγίας.

Δεῦτε προσκυνήσωμεν ἀδελφοί, τὴν λαμπρὰν εἰκόνα ἀθληφόρου τῆς τοῦ Χριστοῦ καὶ εἴπωμεν πάντες ἐξ ὅλης τῆς καρδίας, Κυράννα μάρτυς θεία ἡμᾶς διάσωσον.

Ωλαμπάδα θεία τρισοφαῆς, λάμψον μοι ἀκτίνας ἵνα βλέψω κάγῳ τρανῶς, τὸ κάλλος τὸ θεῖον καὶ μέλψω σὺν ἀγγέλοις, τρισάγιον ὕμνον ὡς ἐπινίκειον.

Πρὸς τὸ «Πάντων προστατεύεις».

Πᾶς τις προστατεύεται ἐκ σοῦ, ὅστις τῷ ναῷ σου προστρέχει, καὶ τῇ εἰκόνι τῆς σῆς, πόθῳ κατασπάζεται, ἀγαλλιάσει ψυχῆς καὶ πρὸς σὲ καταφεύξεται ἀεὶ τοῦτον σῶζεις πάσης περιστάσεως καὶ ἐκ δεινῆς συμφορᾶς, οὕτως ἀθληφόρε Κυράννα, πρέσβευε Κυρίῳ τῷ κτίστη, τοῦ ρυσθῆναι πάντας τῆς κολάσεως.

Ἀντεγράφη παρ' ἐμοῦ τοῦ παπαῦ-Ἰωάννου, ἀδελφοῦ τοῦ παπαῦ-Ἰακώβου, ἐκ τῆς χώρας ταύτης Ἀβυσσώκας, κατὰ τὸ 1864 Δεκεμβρίῳ 28 διὰ μνημόσυνον τῆς ψυχῆς μου.

